

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Teologická fakulta

KATEDRA CÍRKEVNÍCH DĚJIN A PATRISTIKY

ThDr. Vlastimil Kročil, Ph.D., odborný asistent

Kněžská 8, 370 01 České Budějovice ☎ 387 773 517

mobil: +420 731408877

e-mail: krocil@tf.jcu.cz

OPONENTSKÝ POSUDEK DISERTAČNÍ PRÁCE

Název: Počátky teologie a teologické antropologie v díle Caecelia Firmiana Lactantia

Autor práce: Mgr. et Mgr. Ondřej Doskočil

Školitel: prof. Dr. Karel Skalický, Th.D.

Hodnocení po obsahové stránce:

Autor si vyvolil náročné téma pro svou disertační práci. Zvolené téma vyžaduje hlubokou znalost dané problematiky. Podle profesora B. Amata patřil Lactantius k prvním křesťanským myslitelům, kteří se pokusili o systematickou presentaci křesťanské víry. Proto je zcela na místě, že si autor klade za cíl poukázat na Lactantiovo místo mezi ostatními autory křesťanského starověku.

Z historicko-literárního hlediska je nutné připomenout, že Lactantius patřil k prvním křesťanským autorům píšícím v latinském jazyku. Literární historici oceňují u Lactantia vyříbenost jazykového stylu a bohatost slovní zásoby. Autor disertační práce nevnímá Lactantia izolovaně – odtrženě od světa, ale v širších souvislostech křesťanského starověku.

První kapitola přináší nutné seznámení s životopisem Caecelia Firmiana Lactantia. Poté následuje charakteristika Lactantiovy literární tvorby a stručné seznámení s obsahem jednotlivých Lactantiových děl.

V druhé části své disertační práce se doktorand zabývá problematikou apologetiky a přehledem latinské křesťanské literatury po Lactantia.

Třetí část již směřuje k vlastnímu jádru věci. Nejdříve autor poukazuje na Lactantiuv kritický výklad polyteizmu, poté představuje další aspekt Lactantiovy kritiky pohanského kultu, ve kterém je zdůrazněna směšnost jednotlivých mýtů, mytologických postav a absurdita mytologie pohanského polyteizmu jako takového. Doktorand zcela správně poukázal na skutečnost, že Lactantius ve své argumentaci proti polyteizmu využil již kritických textů stoiků Cicerona a Seneky. Dochází ke stejnému závěru jako teolog Ratzinger J., který ve svém knize „Úvod do křesťanství“ tvrdí, že antické náboženství ztroskotalo na propasti mezi Bohem víry a Bohem filosofů. Za přínosnou lze označit tu část třetí kapitoly, která pojednává o hermetické literatuře v Lactantiově apologii. Oceňuji zde zejména práci s autentickými texty Sibyllských proroctví. Vedle starozákonních proroků a již výše zmíněných Sibyllských textů si všímá i proroctví Herma Trismegista. Zajímavým závěrem této části kapitoly je tvrzení, že hermetizmus dle Lactantia je „jakýsi předzpěv křesťanství“ – viz s. 71. Filosofové jistě ocení i podkapitolu zabývající se vztahem Lactantia k antické filosofii. Nejčastěji citované Lactantiovo dílo je v této souvislosti „*De ira Dei*“.

Čtvrtý a nejobsáhlejší díl předložené disertační práce důkladně probírá Lactantiovo dílo „*Divinae institutiones*“. Na podkladě tohoto textu analyzuje Lactantiovu nauku o Bohu a stvoření, Lactanciovu christologii, soteriologii, ecclesilogii a eschatologii. Tuto čtvrtou kapitolu uzavírá traktát o Lactantiově antropologii.

S potěšením konstatuji, že vytýčené cíle práce se autorovi podařilo naplnit vyčerpávajícím způsobem. Obzvláště je nutno zdůraznit, že autor si vybral ze starokřesťanských autorů právě tuto postavu, která bývá mnohdy současnými odborníky opomíjena.

Hodnocení po formální stránce:

Grafická úroveň práce odpovídá stanoveným požadavkům, překlepy se v předložené disertační práci téměř neobjevují. Celková technická úroveň zpracování je v dostačující kvalitě a odpovídá požadavkům kladeným na doktorskou disertační práci. Citace se v předložené práci objevují v dostačující počtu 512 a jejich provedení je velmi precizní.

Zejména oceňuji citace autentických textů v originále. Seznam použitých pramenů a literatury je víc než dostatečně obsáhlý a svědčí o autorově odborné orientaci v dané problematice.

Hodnocení po jazykové stránce:

Stylistickou vyspělost a gramatickou úroveň lze označit za plně vyhovující a dostačující pro doktorskou disertační práci. V této souvislosti velmi oceňuji autorovu práci s latinskými texty.

Předloženou doktorskou disertační práci jednoznačně doporučuji připustit k obhajobě a po jejím úspěšném obhájení udělit panu Mgr. et Mgr. Ondřejovi Doskočilovi titul Th.D.

V Českých Budějovicích 15.05.2010

ThDr. Vlastimil Kročil, Ph.D.